

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
"РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ"

Д 821.163.41-1
ЦВЕТКОВИЋ К.
Свет младости

ДЕСКОВАЦ

000117016

COBISS

Свет
младости
К. Цветковић
Ерсеновић.

БЕЛЕШКЕ О ПИСЦУ

Рођен 8. априла 1939. године у Лесковцу, Косијадин Цвејковић је провео дејинство у Лесковцу и околини. Школовао се у Лесковцу, Власотинцу и Нишу.

Након завршетка школовања гођово цео радни век провео је у архитектонско-грађевинском бироу као пројектант.

Дечја поезија Косијадинова базира се на искрености и једноставности, својственим деци, са уметничким речима локалитета Лесковца.

Издао је збирке песама "Сјај звезда" и "Нераскидиве везе".

Биљана Цвејковић

*Мейца оу најлејцеї и,бейта
јесу деца ової свейта*

Дечјем одељенију оо'

аутора

*10. april 2002
L. AKOVA*

Косїадин Цвєїковїћ - Ерсєновчє

117016

886.1/.2-1

СВЕТ МЛАДОСТИ

Лєсковац, 2002.

Свјетлост
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

„Радое Домановић“

Инв. бр. 117.016

Сигнатура 886.17.2-1

Издавач

Књижевни клуб "Глубочица" -Лесковац

*

Уредник

Боркица Миловановић

*

Књижевни рецензент

Срѓанко Ђорђевић, професор

*

Књижевни критичар

Бранка Ђорђевић, професор

*

Секретар редакције

Брајислав Тодоровић

*

Насловна страна

Слободан Косић- Косић

*

Обрада на рачунару

Нађаша Цонић, мџх. информатике

Марко Цонић, ученик

*

Тираж

400 примерака

*

Штампа

Цицџеро, Лесковац

Костадин Цветковић:

СВЕТ МЛАДОСТИ

- дечје песме -

Писац, Костадин, се посветио поезији. До сада је објавио две збирке - *БИСЕРИ ЗВЕЗДА*, 1997. године и *НЕРАСКИДИВЕ ВЕЗЕ*, 2000. године. Трећа збирка дечјих песама има 46 песама. Наслови су веома различити, једино их веже ауторов стил и намера да ове песме читају и деца и одрасли. Чак и просветни радници.

По свежини мотива сви радови су оригинални и носе боје овог поднебља. Песма *РАЗГЛЕДНИЦА ЛЕСКОВЦА* приказује овај град свестрано, у сва четири годишња доба. Сличне су и песме: *ДЕТИЊСТВО*, *ВОДА ТЕЧЕ* (Власина), *ЗАВИЧАЈ*, *ИЗ ДЕТИЊСТВА* и друге.

"Лесковац, питом је крај,
мој прекрасни завичај."

ЗАВИЧАЈ

Чаробни свет детињства са сваком његовом књигом шири сазнања о свету и околини, о сваком месту. Природне појаве, годишња доба, описи делују сугестивно. Аутор, писац Костадин, све то уочава, открива детаље и све то претаче у стихове.

Веома су лепе песме, ОПИСНА
ПОЕЗИЈА: ЈУТРО, СУНЦЕ, МЕСЕЦ,
ПРОЛЕЋЕ, МАЈЧИНА ДУШИЦА, ЗИМА
НА СЕЛУ.

"Ноћна тама полако нестаје,
уморан месец већ се предаје."

ЈУТРО

"Блистава кугла небом се шеће
обасјавајући поља и дрвеће."

СУНЦЕ

Писац Костадин пише срцем, без заго-
нетки и тако хоризонтално уводи читаоце,
децу, у лавиринт маште. Уноси и благи ху-
мор. Веома лепе су песме: МИШ, ЛОВ НА
ШТИГЛИЦЕ, НЕПОСЛУШНИ ПТИЋ,
МАТЕМАТИКА, ДИСКУТАНТ и друге.

Његов свет је моралан, чедан, са бо-
јама одређене ритмике и мирисом на оно
СТАРО ЛЕПО и ЛЕПО НОВО. Тако у
највећој мери испољава своје осећање за
завичајне просторе. Он разуме своје јунаке
и са њима кореспондира на одређен начин,
поуком и шалом. Не подлеже шаблону.

Мотиве осећања патриотизма везује
само кроз одређене личности: ЛЕСКОВА-
ЧКИ ТРУБАЧ АХМЕД, НА СТРАЖИ,
СТАРОСЕДЕОЦИ ЛЕСКОВЦА, ДЕКА
МЕЋУ УНУЦИМА и друге.

Личне младалачке мотиве уноси кроз ликове свјих јунака. Писац покушава да не буде присутан у првом плану, па их, као у пролазу само додирује и обрађује у садашњем времену. Нема сумњи, патњи, кајања, немира. Емоције су везане и за претке и за децу, и за улице у којима се живи, за реке и тргове. Он је као човек и као писац поносан на све претке, на свој родни град, на завичај и своју прошлост. Интимно је ту, у сваком стиху. Песме: *ВРЕМЕ ХУЈИ, ТЕЧЕ, СТАРОСТИ, ЖЕНСКЕ РУКЕ* и друге.

Ове песме заслужују да буду објављене и не би смеле да буду заборављене и непрочитане. Многе могу служити и стварној настави у основним школама.

У Лесковцу
новембар 2001.

КЊИЖЕВНИ РЕЦЕНЗЕНТ:
Станко Ђорђевић, проф.

КЊИЖЕВНИ КРИТИЧАР:
Бранка Ђорђевић, проф.

*"Лесковицу, родни крају,
на Балкану сви їе знају."*

РАЗГЛЕДНИЦА ЛЕСКОВЦА

ПРОЛЕЋЕ

На небу као дуга,
лете ластавице с југа.
Из њих бије топао зрак,
усхићене, дају знак:
"Доносимо вам пролеће
и желимо много среће."
Машемо им рукама,
довикујемо: "И вама!"

Ветерница мутна,
понекада окрутна,
градом би се прошетала,
али како, када би само знала?
Корито уређено,
кејом ограђено,
испод моста брзо тече,
хоће проћи пре но што падне вече.

На Хисару Амори лутају,
срелицама погађају.
Млади се страсно љубе,
не желе време да губе.

Борови над њима се надвили,
од пролазника их сакрили.
Птице на гранама певају,
лепо се забављају.

Цвећа у посудама
има доста на улицама,
каваљери га купују,
дамама са осмехом дарују.
На расцветаном дрвећу,
птице весело слећу,
ни мало нису грубе,
удварају се, љубе.

На балконима много цвећа,
на улицама нема смећа.
У пролеће све се буди,
за слободним животом жуди.
Правила нема више,
за љубав све уздише.

ДЕТО

Асфалт се топи у граду,
врућина је у хладу.
Усахнула Ветерница река,
пливалишта ни за лека.
Сунце с неба пече,
чека се да дође вече.
Кровови невесели
у прашину потамнели.

Лескочани одлазе у Власину
да угасе врућину,
хладна, чиста река, природа лепа,
купају се сваког лета.
Неки на језеру летују,
код куће који остају, псују.
Опет неки, што господски говоре,
одлазе на море.

Сваког радног дана,
писма стижу са свих страна,
баке и деке их примају,
увече цвеће заливају,
дању одмарају, спавају,
ноћу телевизор гледају.
За семафоре одмора нема,
позната је радна шема.

ЈЕСЕН

Година пола прође,
стидљиво јесен дође.
Плодови у поља се сакупљају
на богатој пијаци продају.
Гране дрвећа се соблаче,
топлу одећу људи облаче.
Лесковчанке зимницу спремају,
паприке стављају, ајваре кувају.

Лепи, топли дани одоше,
облаци тмурни дођоше,
као балони од сапунице се цепају,
прашину са кровова кућа спирају.
На небу светлосне змије
и бука која се иза њих крије.
Школе пуне веселих ученика,
на далеко чује се вика.

Аутобуси пуни стењу,
путници силазе, пењу,
неко се смеје, неко псује,
неко хвали, неко критикује.
Јесен је тмурна, тешка,
дани пролазе као вртешка.
Врућине више нема,
зима се нова припрема.

Ветар прашину са асфалта диже,
на Кукавицу први снег стиже.
Људу који се не греју на струју,
дрва за огрев купују.
Дим се изнад крова диже,
а онда пада све ниже и ниже,
осећа се мирис дима,
одлази јесен, јасно је свима.

Опрани теписи, очишћени станови,
сада изгледају као нови.
Балкони и терасе без цвећа,
очекује се хладноћа већа.
Стари људи пећима похиташе,
изнемогли, хладноће се плаше.
Када комшија неки дође,
причају, кафе пију да време прође.

Зима

На крају сваке године,
када јесен мине,
северац са Сибира,
весело Лесковцем свира.
Од прашине очишћене улице,
снег пада у лице.
На Хисару заљубљених нема,
природа зимским сном дрема.

Под теретом зимских капута,
по неки дедица улицом лута.
Људи журе, хитају,
од хладноће се склањају.
Северац дува, нема шале,
руке бриде, образи се жаре.
Прекривена ледом Ветерница,
невеселог лица.

Кафе се често пију,
пихтије кувају,
једу се кромпири врући,
лепо је седети кући,
новине и књиге читати,
поред пећи телевизор гледати.

Деца се весело грудвају,
по снегу санкају и клизају.
Настаје велики смех
када неког задеси пех.
Снешко Белић када се направи
око њега скаче, слави.
Када промрзну руке и нос,
одлази се кући, престаје понос.

Сунце сада као да се стиди,
кроз облака једва да се види.
Али, све има свој крај,
драги друже добро знај!
Зима се плаши баба Марте
и за север вади карте.
Њена снага пролази,
ускоро пролеће долази.

ДЕТИЊСТВО

Шездесето моје лето тече,
тихо животу долази вече.
Драга децо, док песме пишем,
за детињством често уздишем.
Ех, када би сте знали,
како је лепо бити мали.

Знам, када сам био дечак мали,
мазом су ме родитељи звали.
Мама бејаше лепа, млада,
као што је ваша сада,
а тата висок, врло снажан,
храбар, мушкарчина одважан.

Некада, млад месец беше млађи,
хлеб, мед и млеко много слађи.
Ветерница не беше мала,
с месецом се поигравала.
Лесковац, могао бих рећи,
расцветанији, доста већи.

На небу звездеце трепталице,
лепше од најлепше љубичице,
личеше на богиње мале,
сјајем својим су казивале:

"У лепотама уживајте
и најлепшему се надајте."

Кад бејах мали, у мојој башти,
изгледаше као у машти.
Неколико великих дуда
и околo дрвеће свуда.
По гранама смо се верали
и Тарзана имитирали.

Имао сам доброг друга Јанка,
син чувеног учитеља Станка,
Власта, високи Суља, Вита,
Миле Сламка, Синиша, Мита,
Шумоња, Раде, Бацко, Јова
и још много, много другова.

Сваког дана у вечерње сате,
код комшике старе, баба Нате,
на клупама баке би селе,
лепо обучене, веселе,
причале догађаје нове,
хвалиле перијатеље своје.

Деда Димча, власник бакалнице
и велике лепе кафанице,
угледни грађанин Лесковца,
што је жеља сваког трговца,
председник клуба "Јосиф" био,
фудбалом ме је задојио.

Лети бих ишао у село,
по ливади трчкарао смело,
јурио лептириће мале,
хватао их као од шале.
Сунашце је топлије било,
кожу би ми брзо спржило.

У селу бејаше мала Соња,
која је имала пони коња,
нека црнокоса Зорица,
потајна моја љубимица,
Стојан, који је много знао
и коња Зеленка јахао.

Са Николом би често ишао
у комшилук и шљиве крао,
кокице јурио, гледао,
козе и овце миловао.
Расцветани су дани били
и лепо су ми пролазили.

Кад би златна јесен долазила,
река кола грожђа би се слила,
чуо би се тихи звук муљаче,
а песма све јаче и јаче,
вино би као река текла,
на крају кљука, овца пекла.

Други светски рат је започео,
град је полупразан, опустео.
Војска је нека пролазила,
мајка је сузе страшне лила.
Многи су људи ухапшени,
неки мучени, убијени.

Деца на улицама нису била,
у својим домовима се крила.
За игру нисам се сећао,
уплашено мајку гледао
и кукурузни хлеба јео,
гладан, потамнео, увео.

Четрдесет четврте године,
летеше авиони из даљине,
као пчеле, веома мали,
на сунцу се пресијавали,
али носаху бомбе смрти,
од страха свест да се заврти.

Над Лесковцем појави се дуга
изаткана од суморних туга
и огроман страшни облак црн
који бode очи као трн,
пун крви и људских живота,
страдања, великих страха.

Уз заглушујуће експлозије,
у згаришту оста најмилије.
Комади порушених зграда
полетеше ка небу тада,
а затим, попут кише
по граду с прашином спустише.

Лесковчане туга обузела,
не оста у граду кућа цела.
Град је у агонији био,
та свако би се уплашио.
Сада ништа као пре није,
сви оплакују најмилије.

Побегосмо са страхом на лицу
код чика Пере у Бељаницу.
Он је воденицу имао,
на Морави рибе хватао.
Као да сам их ја ловио,
поносно сам улов носио.

Кад прођоше дуге недеље три,
вратисмо се у Лесковцу ми.
У вртовима нема цвећа,
на гробовима много свећа.
Људи су зграде поправљали,
дечаци се нису играли.

Дуги, сурови рат је прошао,
дан ослобођења је дошао.
Уплашен у школу сам ишао
и даље се нисам играо.
Безбрижни дани прођоше,
дани обавезе дођоше.

Када би сте, драга децо, знали,
колико мени детињство фали.
Уместо да сам се и даље играо,
смејао, лопту шутирао,
са страхом сам у небо гледао,
страхоте рата сањао.

ИЗ ДЕТИЊСТВА

Лесковцу, родни крају,
на Балкану сви те знају,
зеленила ко у гају,
у те боље но у рају.
Ветерница тихо тече,
у корзоу свако вече.
На Хисару љубав блиста,
наша симпатија чиста.

Озари се моје лице
када једем папричице,
када чујем заврзламе,
заврзламе и чарламе,
нашу лепу граматику,
Подворачку музику.
Лепо је лесковчанин бити,
родним се крајем поносити.

Лесковцу, мили граде мој,
у свако доба ја сам твој.
Ти си ми отац и мати,
за тобом моје срце пати.
Имаш цркву Оцаклију,
која зрачи енергију.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„Радое Домановић“

Инв. бр. 117.016

Сигнатура 886.1/2-1

трговце поштене, вредне
и фабриканте угледне.

Мој Лесковцу, родни крају,
што увек блисташ у сјају,
на улици нигде смећа,
у баштама много цвећа.
Некада, када бејаш млад,
бејаше боље него сад,
време Богу дане крало,
сунце је лепо сјало.

Али дође окрутни рат.
Повикасмо: "Нећемо пакт!"
Свуда крви, рушевине,
човек за свој живот брине,
у гар оде много тога,
чу се кукњава до Бога.
У рушевинама оста град,
а завлада беда и глад.

ЗАВИЧАЈ

Свуда на свету овом,
не баш тако новом,
крајева има лепих,
као персијски тепих.

Сваком свој је мио,
ма где се налазио,
свако воли родни крај свој,
мени је најдражи мој.

У Лесковцу се родих
и родитеље добих,
прогледах и проходах,
пријатеље упознах.

Лесковац, питом је крај,
мој прекрасни завичај,
све што је лепо било,
у њему се десило.

СТАРОСЕДЕОЦИ ЛЕСКОВЦА

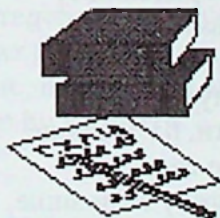
Староседеоци Лесковца града
говорили некада, говоре и сада:
"Неки нас зову јужњацима,
а неки провинцијалцима,
са жељом да нас омаловаже.
Ко тако мисли себе лаже!
Ово траје много, много лета,
то лесковчанима мало смета.
Шале гордо примају,
за све одговоре имају.

Староседеоци Лесковца града,
говорили некада, говоре и сада:
"Ми смо део српског народа,
али специјалног рода."
Прођоше многа, многа лета,
појави се као комета
речник лесковачког језика,
грађанима понос и дика
и лесковачка граматика,
а зна се њена тематика.

Староседеоци Лесковца града,
говорили некада, говоре и сада:
"Имамо добру индустрију
и савремену штампарију.

Штампају се приповетке,
лесковачке песме, досетке.
Стари лесковчани су сада
срећни као никада до тада.
Званично, свој језик имају,
што други градови немају.

Староседеоци Лесковца града
са поносом говоре сада:
"Да је Вук лесковчанин био,
у њему живео, радио,
имали би смо падежа три,
лако би језик учили сви.
Нагласак француски, језик светски,
као немачки и енглески,
Срби, лесковачки говорили,
лесковчани поносни били.

И ОВО СЕ ДЕШАВАЈО

Некада, лесковчани су причали:
"Рађа се Манчестер мали."
Завлада мода нова,
као из неких филмова:
"Никада доста новца свима,
ма колико га човек има."
На разне начине се сналазили
да би новац зарадили.

Сиромашни лесковчанин један,
за новац увек жедан,
са закашњењем схвати,
како да се обогати.
Сакупи децу и рече:
"Ко не једе ово вече
добеће по грош један,"
у то време новчић вредан.

Деци очи засијаше,
за новац се обрадоваше,
понуду прихватише,
топлу вечеру одбише,
легоше и рачунаше,
шта ће купити, па заспаше.
У сну купише све
и на рингишпилу се возише.

Када се деца пробудише,
ка кухуњи појурише,
стомак свира, глад их мучи,
од глади може пући.
Тамо отац их дочека:
"Децо моја, нека, нека!
Ко хоће доручковати
мора грош да плати."

Деца оца саслушаше,
збуњено се погледаше.
Деца знају, гладна уста,
оде рачуница пуста!
За новац похиташе,
платише и ручаше.
Отац радосно трља руке,
дође зарада без муке.

Стари господин је задовољан,
за идеју, поносан:
"Деца неће умрети од глади,
ако се овако чешће ради.
Уштедећу новца доста,
богат биће Коста.
Мене, цео свет ће знати,
лепо ћу уживати."

РОЋЕНДАН ЗА ВРЕЋЕ РАТА

март - јун, 1999 г.

Дани теку као река,
крај је двадесетог века,
деведесет и девета,
почиње ми тридесета.
Сви кажу да је рођендан,
у животу, најлепши дан.
Срећу не треба звати,
у њој треба уживати.
Срећна треба бити. Како?
Весела тешко, никако!
У Србији води се рат.
Чујем већ у сну чизме бат.
Авиони често лете,
српском роду стално прете,
траже увек нове мете,
експлодирају ракете.

Лако је свакоме рећи:
"Уживај у својој срећи!"
Кажите ми како? Како?
Ране рата боле јако!
Породица растурина,
деца мала, уплашена,
дрхте, плачу, у глас вију
и стално се негде крију.

Отац сада крај њих није,
с непријатељима се бије,
а ја млада дрхтим телом,
душом целом невеселом.
Немојте ми сада рећи,
да у рођенданској срећи,
могу уживати лако.
Кажите ми како? Како?

ЈЕСЋОВАЧЌИ ТРУБАЧ АХМЕТ

Било је ово, године далеке,
хиљаду деветстотина и неке,
када Срби дигоше устанак,
пестотина година само санак.
С муком из земље Турке појурише,
код Куманова се зауставише
да се храбри борци мало одморе,
а мудре старешине договоре.
Ал, проклети Турци се не предају,
крај Куманова војску сакупљају,
стратегију за борбу припремају
да Србима тежак пораз задају.
Боже мили, гле великог чуда,
Турчин до Турчина свуда,
ситна киша на земљу не би пала.
На другој страни, српска војска мала.

Војничке трубе силно затрубише,
јуначке се војске две сукобише.
Турци с чела и бока нападају,
малобројни Срби се не предају.
Крв, као река пољима потече,
нашој војсци срећа леђа окреће.
Након дуге, крваве борбе тешке
и без учињене стратешке грешке,

са срећом и громогласном буком,
пробише српске редове са муком.
Црни гавран над бојним пољем лети,
срска војска не може одолети.
Без велике панике одступају,
резервне положаје узимају.
Турци завршне ударце задају,
старешине победу прослављају.

Али, Ахмет Аметовић, лесковчанин,
мали трубач, тамнопути циганин,
опрезно трчи кроз турску позадину,
док се српски борци боре и гину.
Непримећен, сакри се у стог сена,
пре неколико дана осушена.
Кад Ахмет виде да Турака нема,
на брзину заверу спрема.
Лукави трубач из сена изађе
и трчећи на врх брда се нађе.
Испод блузе изваду трубу своју,
коју уместо пушке носи у боју
и одважно заузе војнички став,
црвеног лица, узбуђен сав.
Српској војсци одлучно свира јуриш
и поново јуриш и само јуриш.
Старешине чуде се и гледају,
нешто се дешава, они не знају.

Чују, јуриш! Човеку ум да стане,
а појачања ни са које стране.
Без команде војници јуришају,
желе слободу, за живот не хају.
Када виде наш трубач, лесковчанин,
Ахмет Аметовић, мали циганин,
да је главни део плана успео,
на друго брдо брзо се попео
и заузе поново војнички став,
хитро узе трубу и уздихан сав,
одсвира турској војсци повлачење,
које значи пораз и понижење.
Турски војници слушају зов трубе,
не верују да добијену борбу губе.
Наређење се поштовати мора
и у нeredу, дадоше се у бег,
бежећи са једног брега на други брег.

Тако, трубач Аметовић лукави,
ловоров венац српској војсци стави.
Срби сјајну победу прославише
и Ахмета јунаком прогласише,
Карађорђевићим орденом наградише,
доживотну пензију доделише.

Напомена: Ахмет Аметовић умро је
1962. г. и сахрањен на Св.
Илијском гробљу у Ле-
сковцу на брду Хисару.

ПАРИЖ БОРЦИМА ПРИ ОДБРАНИ ЛЕСКОВЦА 1915.

И Ви сте се радовали,
поља обрађивали,
у небо гледали,
звезде сте бројали,
породице чували,
живети, лепо сте знали.

Не знамо Ваша страдања,
не знамо Ваша путовања.
Знамо, непријатеља сте ништили,
Србију од њих чистили,
са песмом на уснама.
Узор сте свима нама!

Јунаци! Отворите очи,
од цвећа не може се проћи.
Драги борци моји,
крај Вас поносно човек стоји.
Гледа, на споменику пише,
чита и уздише.

**СЛАВНО ПАЛИМ ХЕРОЈИМА
ПРИ ОДБРАНИ ЛЕСКОВЦА
26. ОКТОБАР 1915. ГОД.**

Споменик подигоше благородни
Лесковчани на Видовдан 1922. г.

Животе непријатељ Вам је узео,
уништити вас је хтео.
У срцу и даље сте с нама,
а прођоше много, много дана,
од далеког јуче,
кад у Вас пушка пуче,
до расцветаног јутра
и далеког, далеког сутра.

НА СТРАЖИ

У центру мог родног града,
где никада ноћ не пада,
парк, у парку много цвећа,
украсног биља и дрвећа.

Многи људи уживају,
заљубљени забављају.
Од јутра, када дан осване,
трче деца крај фонтане.

На стубу војник бркати,
ко га види може уживати,
са ратном опремом стоји,
невремена се не боји.

На стражи је, увек гледа,
потамнела лица бледа,
памти шта се све дешава,
од тога боли глава.

Историју града пише,
нико не може да избрише.
Уморан, поспана глава,
хоће, ал не може да спава.

Крај његових ногу пише:
ПАЛИМ ЗА СЛОБОДУ

" Расцвєїїани сунцокреїї мио,
у Сунце се заљубио."

ЈУТРО

Ноћна тама полако нестаје,
уморан месец већ се предаје,
иза Хисара је отишао,
кревет за одмор себи нашао.
Звезде на небу постају бледе,
најупорније и даље седе.
Рој је све мањи, мањи и мањи,
а мрак све тањи, тањи и тањи
и већ пропушта белину дана,
није више страшна ноћна тама.

Природа се буди из ноћног сна,
за веселим сунцем жуди сва.
Тихи пој птица неда мира,
са песмом бледу ноћ с неба спира.
Сунце, као нека мала лађа,
на истоку, иза брда се рађа,
милује поспане дечје главе,
које увек лепе снове праве.
Буди се, буди природа ова,
док одлази на спавање сова.

СУНЦЕ

Када месец иза брда зађе,
сунце на хоризонту изађе
и не да у њега да се гледа.
Ко гледа, може га снаћи беда.

Блистава кугла небом се шеће,
обасјавајући поља и дрвеће,
будећи природу из ноћног сна,
на начин који она само зна.

Када сунце на западу дође,
за путовањем жеља му прође
и пре но што тихо падне мрак,
брзо угаси ужарени зрак.

МЕСЕЦ

Месец облика кифле или кугле,
неправилне, некад и округле,
увече, иза Суве планине,
високо, елегантно се вине
по кристалном небу, тамно плавом,
идеално као стакло равном,
осећа се као небески цар,
лепим звездицама је господар.
Звездице усхићено жмирају,
љубоморни пси на месец лају.
"Гледај, како по небу гордо клизи,
неда звезда да му се приближи."

Одозго, вредно, Месец снима све:
планине и поља и долине,
прашњаве кровове старих кућа,
дворишта и многих улегнућа.
Несташан, испод дрвећа зађе,
месечина у собу се нађе,
тамо, када двоје младих види,
зна понекада и да се постиди.
Од стида, одмах у облак зађе,
у чуду се пита, шта га снађе.
Од узбуђења када се поврати,
из облака стидљиво се врати.

ПРОЛЕЋЕ

У баштиці крај брега,
испод маленог снега,
висибаба се јави,
да пролеће најави
и цветом виче свима:
"Одлази ова зима!"

Деда Мраз се наљути,
дуну северац љути:
"Пролеће може да дође
када фебруар прође!"
Навеја бео снег,
покри поља и брег.

УСКОРО ЋЕ ЗИМА

Постају хладне ноћи,
ускоро ће зима доћи.
Лишће жуто опада,
невесело је сада.
Цврчци слабо певају,
мало хране имају.
Прође лето, није штос,
црвени се лице и нос.
Гране бора говоре:
"Зима стиже до зоре!"

Постаје јасно свима,
скоро ће доћи зима.
Цвећа у башти нема,
за зимски сан се спрема.
Птице селице ћуте,
на природу се љуте,
из висине снимају,
родни крај остављају,
преко далеких гора,
одлетеће до мора.

Радују се деца сва,
доћи ће зима нова,
донеће жељени снег,
покриће поља и брег.

ЗИЖА НА СЕДУ

Ко паперја птице,
нежне пахуљице,
небеске скитнице,
ледене звездице,
са неба слетеше
и земљу прекрише.

Све су куће беле,
усред поља селе,
из димњака пуше,
ко из неке луше,
око њих ограде
следењене браде.

Птице на плоту стану,
траже мало храну,
имају апетита,
хоће мало жита
и мрвице хлеба
што нама не треба.

Брда око села,
ко пуслице бела,
промрзло дрвеће
тешко грање креће,
не желе одело
ледено и бело.

СУНЦОКРЕТ

Расцветани сунцокрет мио,
у сунце се заљубио
и од јутра па до вече
према њему се окреће.
Поветарац тихо дува,
сунцокрет фризуру чува.

Сунце за љубав не хаје,
никакве знаке не даје,
иза облака се крије,
док сунцокрет сузе лије.
Тужног момка љубав мори,
са животом још се бори.

рај! Мислијте да
е време њихо њ

РОЋЕНДАН

Данас је најлепши дан,
данас је мој рођендан.
Добих саонице од маме,
али не иду саме.

Тата купи ирваса,
снажног, витког стаса.
Мој ирвас скаче метре,
можда и километре.

Другови сада веле:
"Бржи си од стреле!
Можеш ићи на трке,
без икакве фрке."

машта

У бујици маште,
све идеје праште,
било да су добре
или змије кобре,
пуне мржње, злобе,
животне тегобе,
љубоморе, свађе,
подвале и крађе.

У паметној машти
је као у башти,
све је расцветано,
лепо, насмејано,
као млада гора
и вода с извора,
потпуно је чиста,
плменитошћу блиста.

ВРЕМЕ ХУЈИ, ТЕЧЕ

Време пролази, хији, тече,
ништа га зауставит неће!
Секунди се брзо сустижу
и шездесет кад се нанижу,
огрлицу од МИНУТА праве
око мале људске главе.

Кад шездесет минута прође,
најављени нови сат дође.
И тако сат по сат пролази,
са јутром нови ДАН долази.
Крај! Мислите да је овде крај?
Даље време тихо тече, знај!

Седам дана НЕДЕЉУ чине.
Нека! Не треба да нас брине.
Тридесет дана МЕСЕЦ дају,
мислим да то деца знају.
Дванаест месеци и ето,
дође нама ново ЛЕТО.

Година за годином пролази
и СТОЛЕЋЕ ново долази.
Крај! Мислите да је овде крај?
Даље тихо време тече, знај.
Време пролази, хуји, тече,
ништа га зауставити неће.

ДАНИ У НЕДЕЉИ

ПОНЕДЕЉАК

први дан недеље, весељак

УТОРАК

неком срећан, неком горак

СРЕДА

срећа нас гледа, ђаво нам неда

ЧЕТВРТАК

многима добар знак

ПЕТАК

ближи се недељни свршетак

СУБОТА

не иде се у школу, дивота

НЕДЕЉА

испуни се моја жеља,

одлазим у село,

тамо је лепо, тамо је весело.

НА КРАЈУ СЕЛА

На крају нашег села,
кућа мала, бела,
двориште шарено,
језерце малено.
Шире крила патке,
изгледају слатке,
по води се јуре,
понекад зажмуре,
могу се и крити,
лепше не може бити.
Није ништа ново,
царство је њихово.

миш

На крају нашег села,
лепа кућица бела,
у двориште дрвећа
и много лепог цвећа.
Дечица се играју,
у даљини пси лају,
родитељи копају,
за умор и не знају.

Пришуња се мали миш,
изврши на кућу јуриш
и у кухињу уђе,
ускочи међ посуђе,
отрча на полицу,
попе се на столицу.
Миш се ничег не стиди,
хоће терен да види.

Када у кутију скочи,
засијаше му очи,
лепе књиге угледа,
поче листат без реда.
Хоће миш писмен бити
и слова научити.
Учитељ му не треба,
та није више беба.

Грицка мишић слова сва
и мала и велика,
запете, упитнике,
тачке и узвичнике.
Савлада ћирилицу,
настави латиницу,
не сме ништа утећи,
жели миш знање стећи.

Грицка мишић физику,
грицка математику,
домаћу историју,
светску географију,
заболе и хемију,
грицка биологију,
политичке науке
и разне, разне слике.

Кад погрицка књиге све
озбиљно рече: "Гле, гле!
Лако је писмен бити
и науке љубити."
Уображен изађе,
мачак се близу нађе,
на миша хитро скочи
и затвори му очи.

ЛОВ НА ШТИГЛИЦЕ

Из далека дође први снег
покри планине, поље и брег.
" Хајдемо у лов на штиглице,
комшија мој" рече друг Тице.

"Ја, не желим ићи са тобом
и не тргујем таквом робом.
Лепе птичице, песме миле,
шта су лоше учиниле?"

"Птице у природи певају
и у слободи уживају.
Иди! Иди, ако хоћеш сам!
Иди, ако те није срам! "

Тице замишљен у лов пође,
промрзо уморан дође,
са пуним кавезом у руци.
Птице су на великој муци.

Дрхте затворене, збуњене,
не једу, јер су уплашене.
Слободе се не желе одрећи.
Из кавеза хоће утећи.

Тице их дуго, дуго гледа,
савест се буни, савест неда.
Зашто је постао груб, зао?
Птица му сада беше жао.

Реши. Отвори кавез Тице.
Весело излетеше птице.
Чу се тихи цвркут штиглица
као звук виолине птица.

НЕПОСЛУШНИ ПТИЋ

Излегоше се мали птићи,
одмах би хтели некуд ићи,
за опасност они не знају,
мада овај свет не познају.

Њих дозива мама млада:
"Мили, немојте ићи сада.
Ви сте слаби, малена крила,
маца би се с вама засладила."

Несташно једно жуто пиле,
са перјем мекшим и од свиле,
мајку не послуша, изађе
и на земљу брзо се нађе.

Гледа и слуша мачак један,
према изгледу мало вредан,
изненада на птића скочи,
шапом затвори очи.

Непослушног птића нема,
мачак и даље се спрема
да заслади своје брке,
олињале, а боје мрке.

ЋУРАН

Ћуран шири реп,
зна да му је леп.
Гледа га Нина,
очима снима.

"Ниси ваљда слеп,
одсећићу ти реп,
биће ми лепеза,
постаћу принцеза."

Ка ћурану креће,
с њима се надмеће,
ћуран се неда,
бежи и гледа.

Насташе јурке,
гледају ћурке,
велика бука
и велика мука.

КО ЈЕ У ПРАВУ?

Када просипам јело,
када упрљам одело,
када разбијем флашу,
када полупам чашу,
када млеко не пијем
и када се с другим бијем,
када добијем тројку,
или не дај Боже двојку,
родитељи ме бију,
а мени сузе лију,
за милост не знају,
туку, а не питају.
"Ниси добар! Јеси крив!"
Ускоро постајем сив.

Родитељи греше! Знам!
Али, шта ту могу сам.

СМЕШНО, ЗАР НЕ?

Кажу ми, учитељ зна све.
Зашто за савет пита ме?
Пита: "Колико је два и два?"
Кажем: "То знају деца сва!"
Још пита: "Ко даје млека?"
Кажем ја: "Чика Лека."

Пита: "Како се пише слово О?"
Гледам и гледам га само,
зар и то не зна и ћутим?
Бесан у себи се љутим,
зашто мој учитељ мало зна.
Да ли га треба учити ја?

ЋАЧЌЕ ЖУЌЕ

Кад у школи нешто не знам,
уча за косу ме вуче,
мисли, морам све да знам!
Каже: "За незнање луче!"

Када закасним у школу,
за косу опет ме вуче,
па ми вели: "Мали волу,
ти ниси каснио јуче!"

Кад се потучем у школи,
опет, за косу ме вуче,
нежна глава много боли.
Вели: "Баш си неко куче!"

Баш је лепо моме тати,
не могу га кажњавати,
јер на главу косу нема,
може на часу да дрема.

ТРОШИША И ШТЕДИША

Код нашег малог трошише,
кад му бурек замирише,
крофне или топле пице,
уцрвени му се лице.
У продавницу он хита,
а за цену и не пита,
заслађује брке мале,
све поједе ко од шале.

У нашег малог штедише,
новца све више и више,
стално динаре броји,
а новац се само роји.
Брзо се пуни касица,
та његова миљеница,
новца ће доста бити,
шта жели, може купити.

ДОШАО ВРЕМЕ

Дошло је већ време,
да решим дилеме:
да л' сам дечак мали
или момче младо,
што бих хтео радо.

Прођоше многе године,
ојачаше руке, ноге,
добих и мушки стас,
баритон је мој глас,
брке бријем радо,
баш сам момче младо.

Обукао сам сако,
момци носе тако,
машну око врата
коју носи тата.
Ходам господски сам,
стидим се, ал се недам.

Великог чуда гле!
Гледају девојке,
зову ме на журке
и на разне јурке,
хоће у кафиће,
желе хладно пиће.

МАТЕМАТИКА

Матема-математика,
стара јесте тематика,
да ли је тежа мотика
или можда математика.
Ко не воли математику,
мора да воли мотику,
чекић, клеште, трактор и плуг,
иглу или зелени луг.

Математика нам треба,
као пољу киша с неба.
Када нешто купујемо,
када негде путујемо,
када зидамо палате
и када примамо плате,
у помоћ је дозивамо,
без ње радит не знамо.

Матема - математика,
мој је понос, моја дика,
са љубављу, вежбам је сам,
зато је одлично знам.
Математика је лака,
треба воља само јака,
свакодневног рада доста,
а онда постаје проста.

ДИСКУТАНТ

Ја вам кажем,
до сада речено, тачно је све.
Ја се слажем,
са предходне дискусије две.
Ја не лажем,
не постоји дискусија проста
и још нешто,
да дискусије никада доста.
Опростите,
према потреби јавићу се још.
Извините,
дискусију не бацајте у кош.

Руком обриса зној, лица бледа
и на крају задовољно седа.

ДА ЈЕ САН ЈАВА

Зажмурила куца мала,
лежећи репом махала,
зажмурила и заспала.
Одмах је лепи сан сањала.

Изненада постаде цар,
за награду доби на дар
врло лепу дворску свиту
и лакеја доброг Миту.
А цар има љубимице,
прелепе мале пудлице,
са црвеним сукњицама
и око врата звечкама,
доносе му ситне кости,
значи, нема више пости.

На стражи булдози стоје,
у униформи се зноје.
Цар ужива у срећи,
али хоће постати још већи,
сакупља много војника,
диже се бука велика.
Под заставом брзо стаде,
трубачу керу знак даде,
у крвави бој крећу,
с дугим царем се надмећу.

Дрско, једна бува скочи
на цареве лепе очи,
врео пољубац му даде,
како она само знаде.
Од уједа пас сад скочи,
отвори уморан очи.
Пас је буву љуто клео,
још је тога много хтео,
хтео, желео, волео,
али, лош час га је омео.

ВОДА ТЕЧЕ

Власина тече
и свако вече
тихо ми рече:
"Хоћу у море
стићи до зоре."

Препречи се нека
Ветерница река
и за мали инат
недаје јој примат.
Заједно хитају,
за умор не знају.

Тиха, кривудава,
гледа то Морава
и поносно вели:
"Ако нека жели
до мора отићи,
мени мора прићи."

И рашири крила,
као стара вила,
у друштво их прима,
на пут иде с њима.
У лицу се жари,
хоће у Дунав стари.

ПЛОВИТЕ ЛАЋЕ

Пловите лађе од папира,
по лепој, тихој реци мира,
пловите до ушћа у Дунаву
која многима доноси славу.

Вода мира нек ушће нађе,
све моје од папира лађе,
однесите до Црног мора
и то одмах без поговора.

Кад будете међ' бродовима
кажите добрим морнарима:
"Наша домовина, Србија,
добротом и лепотом сија."

РОДНО МЕСТО ЦРНА ТРАВА

У кревету сува трава,
родно место Црна Трава.

Власинско језеро хладно,
риба пуно, никад гладно.

Свуда зеленила доста,
центар света за ме поста.

Светли блесак реке мале,
што протиче кроз махале.

Црна Траво, родни крају,
у Србији сви те знају.

СТРАХ

Месечине нема,
невреме се спрема,
напољу је тама,
у соби сам сама.

Чух у дворишту бат
тупа- тап, тупа- тап.
Срце лупа, скаче
све јаче и јаче!

Хвата ме неки страх!
У грлу застаје дах!
Чује се лавез пса,
од страха дрхтим сва.

Почех и плакати,
мајку дозивати.
Тада чух очев глас,
дошао је мој спас.

ЖЕНСКЕ РУКЕ

Бебина ручуца,
нежна пахулица.
Дечја рука чиста,
као сунце блиста.

Девојачке руке,
не познају муке,
неговане, беле,
накићене, вреле.

Руке код сељанке,
ко у индијанке,
отврдле и грубе,
са земљом се љубе.

Вредне мајчине руке,
без икакве муке,
дечицу чувају,
ручкове кувају.

Руке старе бабе,
наборане, слабе,
оличење живота,
мука и страхаота.

маіиша

Када се родио,
мајушан је био.
Мама купи звечку,
тата малу мечку,
плаво лепо луче
које само гуче,
патуљке и зеке,
још играчке неке.

За њих и не хаје,
све од себе даје,
хоће да их сломи
или можда уклони.
Играчке он мрзи,
прст у уста држи,
слађи је од меда,
тако му изгледа.

мади тиса

Нежан наш малиша,
косу још не шиша,
танане ножице,
као неке жице,
ручице су нежне
и за мамом чезне.
Тата му не треба,
зато што је беба.

Гаће често пуни,
а онда се буни,
ручицама бије
и сузице лије.
Кад се купа плаче,
све јаче и јаче,
неће воде вруће,
кад га бришу гуче.

Наш малени Тиса,
вредно млеко сиса.
Од великог плача,
момак нека јача.
Биће добар бата,
постаће и тата,
бркове носиће,
велики човек биће.

*" Унучад драґа не дају му мира,
њеґа бука и вика не нервира. "*

БИЛА ЈЕДНОМ

Била једном госпа једна,
витка, лепа, доста вредна.
Радила је у кући све,
млада је, што и да не.
Гнездо своје топло свила,
а свима је била мила.

Била једном госпа једна
лепа и веома вредна.
Сада се на њена плећа,
свалила невоља највећа.
Године су доста тешке,
не може ићи пешке.

Била једном госпа једна,
лепа, витка, много вредна.
Али, око срца је стеже
и у кревет тада леже,
ноге дрхте старе бабе,
изнемогле руке слабе.

Била једном госпа једна,
лепа и веома вредна.
Сада за помоћ захваљује
и благословом дарује.

ОВАКО ИЗГЛЕДА МОЈ ДЕДА

Добар је и леп мој деда,
тако он мени изгледа.
Браде дотеране, мале,
најлепши дека махале
и бркове јаке има,
љубазан је према свима.
Лице сваког дана брије,
када чита кафу пије.
Косе бујне, ко снег беле,
таквог деку деца желе.

Песме пише свакојаке,
за девојчице и дечаке.
Сат на златном ланцу носи,
с унуцима се поноси.
Прича деци разне приче,
не љути се и не виче.
На крило ме држи често,
доброј деци ту је место.
Мој дека, јачи је од тигра,
воли с децом да се игра.

ДЕКА МЕЋУ УНУЦИМА

Кад се дека међ унуцима нађе,
пролазе му сати брже и слађе,
бриге одлазе у шуме далеке,
као да их носе велике реке.

Леђа и ноге не боле га више,
а за младост престаје да уздише.
С унуцима прича приче полако,
далеког детињства сећа се лако.

Унучад драга не дају му мира,
њега бука и вика не нервира,
осећа се снажан, покрети лаки,
нерви деки посташе јаки.

Унучад јесу увек драга деки,
међу њима је као младић неки.
Увек, унуке обожава, хвали,
било да су велики или мали.

СТАРОСТИ

О, старости, старости,
ти охола жалости,
зашто си тако дрска
и свима увек мрска?
Ти, створи од младића,
наших јуначких бића,
јадне, бедне и слабе,
немоћне старце, бабе,
кад желе да ходају,
у помоћ штап узимају.

О, старости, старости,
ти охола пакости,
што си тако сурова,
што си неумољива?
Зашто од девојака,
пуно нежних облина,
лепота и свежина,
направи бабе ружне
и грбаве и тужне,
које се стално љуте,
куну, псују и ћуте.

САДРЖАЈ

КЊИЖЕВНЕ РЕЦЕНЗИЈЕ.....	3
-------------------------	---

<i>"Лесковцу, родни крају, на Балкану сви ње знају."</i>	7
--	---

РАЗГЛЕДНИЦА ЛЕСКОВЦА.....	8
ДЕТИЊСТВО.....	15
ИЗ ДЕТИЊСТВА.....	21
ЗАВИЧАЈ.....	23
СТАРОСЕДЕОЦИ ЛЕСКОВЦА.....	24
И ОВО СЕ ДЕШАВАЛО.....	26
РОЂЕНДАН ЗА ВРЕМЕ РАТА.....	28
ЛЕСКОВАЧКИ ТРУБАЧ АХМЕТ.....	30
ПАЛИМ БОРЦИМА.....	33
НА СТРАЖИ.....	35

<i>"Расцветјани сунцокрејѣ мио, у Сунце се заљубио"</i>	37
---	----

ЈУТРО.....	38
СУНЦЕ.....	39
МЕСЕЦ.....	40
ПРОЛЕЋЕ.....	41
УСКОРО ЋЕ ЗИМА.....	42
ЗИМА НА СЕЛУ.....	43
СУНЦОКЕТ.....	44

" Крај! Мислиће да је овде крај?
Даље време тихо тече, знај..... 45

РОЂЕНДАН.....	46
МАШТА.....	47
ВРЕМЕ ХУЈИ, ТЕЧЕ.....	48
ДАНИ У НЕДЕЉИ.....	49
НА КРАЈУ СЕЛА.....	50
МИШ.....	51
ЛОВ НА ШТИГЛИЦЕ.....	53
НЕПОСЛУШНИ ПТИЋ.....	55
ЂУРАН.....	56
КО ЈЕ У ПРАВУ?.....	57
СМЕШНО, ЗАР НЕ?.....	58
ЂАЧКЕ МУКЕ.....	59
ТРОШИША И ШТЕДИША.....	60
ДОШЛО ВРЕМЕ.....	61
МАТЕМАТИКА.....	62
ДИСКУТАНТ.....	63
ДА ЈЕ САН ЈАВА.....	64
ВОДА ТЕЧЕ.....	66
ПЛОВИТЕ ЛАЂЕ.....	67
РОДНО МЕСТО ЦРНА ТРАВА.....	68
СТРАХ.....	69
ЖЕНСКЕ РУКЕ.....	70
МАЛИША.....	71
МАЛИ ТИСА.....	72

" Унучад грађа не дају му мира,
њега бука и вика не црвира. "..... 73

БИЛА ЈЕДНОМ ГОСПА ЈЕДНА.....	74
ОВАКО ИЗГЛЕДА МОЈ ДЕДА.....	75
ДЕКА МЕЂУ УНУЦИМА.....	76
СТАРОСТИ.....	77

*Захваљујем се ђосїйодину Браїїиславу
Траїковићу, власнику иїїамїариїе
"Цицero" из Лесковаца, за сарадњу.*

ЦИП - Каталогизација у публикацији
Народна библїотеска Србиїе

886. 1/2 (02.053.2)-1

ЦВЕТКОВИЋ, КОСТАДИН
СВЕТМЛАДОСТИ, деїїе песме
Костадин Цветковић- Ерсеиовче, Лесковац
Књижевии клуб "Глубочица" 2002. Лесковац
Уредник: Боркица Миловановић
Књижевии рецензенти:
Станко Ђорђевић
Бранка Ђорђевић
Корице: Костић Слободан - Коста
Штампа: "Цицero" - Лесковац
Тираж: 400
Лесковац 2002.

ИД 987

